

33. Souvislé, obloukově souvislé a lokálně souvislé prostory

1 Souvislost a kompaktnost

Definice: Necht' $(X, \mathcal{T})$ topologický prostor. *Rozdělení* X je dvojice $U, V \in \mathcal{T}$, $U \cap V = \emptyset$, $U \neq \emptyset$, $V \neq \emptyset$, $U \cup V = X$. Prostor X se nazývá *souvislý*, pokud neexistuje rozdělení X .

Věta: X je souvislý právě tehdy, když jediné množiny, které jsou zároveň otevřené i uzavřené, jsou $\emptyset$ a X .

Lemma: $Y \subset X$ je podprostor. Rozdělení Y je $A \cup B$, kde žádné z A a B neobsahuje limitní bod z té druhé množiny.

Lemma: Pokud $X = C \cup D$ je rozdělení X a Y je souvislý podprostor X , tak $Y \subset C$ nebo $Y \subset D$.

Věta: Sjednocení souvislých podprostorů X , které mají aspoň 1 společný bod, je souvislá množina.

Věta: Necht' A je souvislý podprostor X . Pokud $A \subset B \subset \overline{A}$, potom je B také souvislá.

Věta: Necht' $f : X \rightarrow Y$ spojitě zobrazení a X souvislá množina. Potom $f(X)$ je souvislá v Y .

Věta: Konečný kartézský součin souvislých prostorů je souvislá množina.

1.1 Zevšeobecnění věty o střední hodnotě

Definice: Jednoduše uspořádaná množina L , která má více než jeden prvek se nazývá *lineární kontinuum* pokud platí:

- (i) Každá neprázdna podmnožina L , která je ohraničená, má supremum.
- (ii) Pokud $x < y$, pak existuje z takové, že $x < z < y$.

Věta: Pokud je L lineární kontinuum, tak L je souvislá a souvislé jsou i intervaly (i nekonečné) v L .

Věta o střední hodnotě: Nechť $f : X \rightarrow Y$ je spojitě zobrazení, X je souvislý a Y je uspořádaná množina. Pokud $a, b \in X$ a $f(a) < r < f(b)$, potom $\exists c \in X$ takové, že $f(c) = r$.

2 Path souvislost a lokální souvislost

Definice: Necht' $x, y \in X$, *cesta z x do y* je spojité zobrazení $f : [a, b] \rightarrow X$ takové, že $f(a) = x$ a $f(b) = y$. X se nazývá *path souvislá*, pokud každá dvojice bodů z X může být spojena cestou.

Definice: $X, x \sim y$ pokud existuje souvislý podprostor X , který obsahuje x i y . Třídy ekvivalence se nazývají *komponenty* X .

Věta: Komponenty X jsou souvislé podprostory X , které jsou disjunktní, jejich sjednocení je celé X a každý neprázdný souvislý podprostor X má neprázdný průnik nejvíce s jednou komponentou.

Definice: Definujeme relaci ekvivalence na X jako $x \sim y$ pokud existuje cesta z x do y v X . Třídy ekvivalence v této relaci tvoří *path komponenty*.

Věta: Path komponenty X jsou path souvislé podprostory X , které jsou disjunktní, jejich sjednocení je celé X a každý neprázdný path souvislý podprostor X má neprázdný průnik nejvíce s jednou komponentou.

Příklad:

$S = \{[x, \sin(\frac{1}{x})], 0 < x \leq 1\}$ - topologická sinusoida

$\bar{S} = S \cup [-1, 1]$ - její uzávěr (spolu s intervalem na přímce)

S je path csouvislý, ale $\bar{S}$ není.

S i $\bar{S}$ jsou souvislé.

Definice: X se nazývá *lokálně souvislý v x* pokud pro každé $\mathcal{U}$ okolí bodu x existuje $\mathcal{V}$ souvislé okolí bodu x , které je obsaženo v $\mathcal{U}$. Pokud je X lokálně souvislý v každém bodě, pak říkáme, že X je *lokálně souvislý*.

Analogicky X se nazývá *lokálně path souvislý v x* pokud pro každé $\mathcal{U}$ okolí bodu x existuje $\mathcal{V}$ path souvislé okolí bodu x , které je obsaženo v $\mathcal{U}$. Pokud je X lokálně path souvislý v každém bodě, pak říkáme, že X je *lokálně path souvislý*.

Věta: X je lokálně souvislý právě tehdy, když pro každou otevřenou podmnožinu X platí, že každý její souvislý komponent je otevřený v X .

Věta: X je lokálně path souvislý právě tehdy, když pro každou otevřenou podmnožinu X platí, že každý její path souvislý komponent je otevřený v X .

Věta: X topologický prostor. Každý path souvislý komponent X leží v

nějakém souvislém komponentu X . Pokud je X lokálně path souvislý, potom jsou souvislé a path souvislé komponenty totožné.

Věta: Součin konečně mnoha kompaktních prostorů je kompaktní.

Definice: Množina ε podmnožin množiny X má vlastnost *konečného průniku*, pokud pro každou konečnou podmnožinu $\mathcal{C} = C_1, C_2, \dots, C_n$ platí, že $C_1 \cap C_2 \cap \dots \cap C_n \neq \emptyset$

Věta: Necht' X je topologický prostor. X je kompaktní právě tehdy, když pro každou množinu uzavřených podmnožin $\mathcal{C}$, která má vlastnost konečného průniku platí, že $\bigcap_{C_i \in \mathcal{C}} C_i \neq \emptyset$

Důkaz: Uvažujeme k množinám z $\mathcal{C}$ jejich doplňky $X - C_i$, které jsou uzavřené. Z De Morganových pravidel $X - (\bigcup_{\alpha \in J} C_\alpha) = \bigcap_{j \in J} (X - C_\alpha)$ plyne:

$$\mathcal{C} \text{ pokrývá } X \Leftrightarrow \bigcap_{C_i \in \mathcal{C}} X - C_i = \emptyset$$

$$\text{Konečná množina } C_i \text{ pokrývá } X \Leftrightarrow \bigcap_{i=1}^k X - C_i = \emptyset$$

X je kompaktní $\Leftrightarrow$ Pro každou množinu otevřených podmnožin $A_i = X - C_i$ platí, že pokud $\mathcal{A}$ pokrývá X , potom nějaká konečná podmnožina $\mathcal{A}$ pokrývá X .

$\Leftrightarrow$ Pokud máme množinu otevřených podmnožin $\mathcal{A}$, pro které platí, že žádná konečná podmnožina této množiny nepokrývá X , potom ani $\mathcal{A}$ nepokrývá X . (dodělat něco třeba)

Věta - Lebesguovo číslo: Necht' $\mathcal{A}$ je otevřené pokrytí metrického prostoru (X, d) . Pokud X je kompaktní, tak $\exists \delta > 0$ takové, že pro každou podmnožinu X , pro kterou $\sup\{d(a_1, a_2), a_1, a_2 \in A\} < \delta$ existuje prvek z $\mathcal{A}$, který ji obsahuje.

Věta - o rovnoměrné spojitosti: Necht' $f : X \rightarrow Y$ je spojitě zobrazení kompaktního metrického prostoru (X, d_1) do metrického prostoru (Y, d_2) . Potom f je rovnoměrně spojitě.